

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

ПІДГОТОВКА СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСТВА

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
24 ЛИСТОПАДА 2015 РОКУ**

ХАРКІВ – 2015

Оскільки тренінг відповідає сучасним вимогам соціально-педагогічної діяльності, то для підвищення її ефективності важливим є його використання в роботі з людьми похилого віку.

Соціально-педагогічний тренінг – різновид групової форми роботи, спосіб навчання, спрямований на розвиток соціальності соціальних суб'єктів у процесі взаємодії. Структура та основи організації і проведення тренінгу незалежно від вікової категорії учасників єдині, а застосування соціально-педагогічного тренінгу як групової форми роботи з людьми похилого віку має свої особливості.

Слід зазначити, що на початковому етапі проведення соціально-педагогічного тренінгу з людьми похилого віку, виникають складнощі, які тренеру варто враховувати та готуватися до їх попередження чи подолання: неоднозначне прийняття даної форми роботи, починаючи з того, що варто сісти в коло; нерідко «важко» прийняття тренерів, оскільки вони, зазвичай, значно молодші за учасників; сором'язливість і нерозуміння навіщо висловлювати власну точку зору, якщо згоден з попередніми ораторами і т.п. Отже, від уміння тренера створити комфортний психологічний мікроклімат між учасниками тренінгу, залежать і подальші успіхи в його проведенні та результативності.

Для нейтралізації таких ускладнень необхідно ретельно обирати тематику соціально-педагогічного тренінгу з метою вмотивованості всіх його учасників; враховувати вікові й індивідуальні (зокрема стан здоров'я) особливості даної категорії людей; у процесі тренінгових занять поєднувати традиційні, активні й інтерактивні методи та форми роботи, створювати ситуації «успіху», звертатися до життєвого досвіду учасників і за нагоди висловлювати повагу до їх життя, досвіду тощо.

Отже, використання соціально-педагогічного тренінгу в роботі з людьми похилого віку сприятиме розширенню кола їхніх соціальних зв'язків, отриманню нових актуальних для сьогодення знань, умінь, навичок, умінням знімати напругу в колективі однолітків тощо. Детальніше вивчення окреслених успіхів і є перспективою подальшого дослідження.

ЛИТОВЧЕНКО Г.В.

ДО ВИТОКІВ СТАНОВЛЕННЯ ПІДРУЧНИКА З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У ВІТЧИЗНЯНІЙ ПЕДАГОГІЦІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ.

Сучасна педагогічна наука в Україні постає перед серйозним випробуванням, пов'язаним з реформуванням змісту освіти у загальноосвітній школі. Одним із напрямів його вирішення є оновлення змісту навчальної дисципліни «Образотворче мистецтво», зокрема, підготовка якісно нових підручників і посібників, спрямованих на реалізацію завдань мистецької освіти.

Для того, аби краще зрозуміти змістове наповнення й доцільність використання підручників з образотворчого мистецтва у сучасній

загальноосвітній школі, вважаємо доречним звернутися до накопиченого зарубіжного й вітчизняного історико-педагогічного досвіду.

Як засвідчили результати проведеного дослідження, вперше до розробки теорії шкільного підручника звернувся Я. Коменський. Він висунув ідею про те, що навчальна книга — це особливий, самостійний вид літератури, що вибудовується на основі дидактичних принципів. Пізніше ця ідея набула наукового обґрунтування в працях І. Песталотці, Й. Гербарта, К. Ушинського, П. Каптерева, Б. Грінченка, С. Русової та ін.

Зазначимо, що особливої актуальності розробка проблеми шкільного підручника набула, починаючи з середини ХХ ст. Вона знайшла належне висвітлення в працях І. Ленера, В. Оконя, В. Безпалько, О. Савченко, Л. Березівської. Питання змісту освіти з урахуванням навчального предмета знайшли належне обґрунтування в наукових розвідках М. Бурди, І. Журавльова, Л. Зоріної, В. Мадзігона та ін.

Водночас, аналіз ступеня наукової розробленості проблеми, свідчить про те, що цілісного дослідження проблеми шкільних підручників з образотворчого мистецтва у вітчизняній педагогічній теорії та практиці другої половини ХХ ст. на рівні спеціальних наукових досліджень не проводилось.

Підкреслимо, що перші підручники з образотворчого мистецтва набули поширення в шкільній практиці саме з середини ХХ ст. До цього часу існувала певна література допоміжного характеру, яка використовувалася під час викладання малювання як навчальної дисципліни. Зокрема, у 1834 році А. Сапожніков вперше опублікував видання «Курс малювання». Однак спеціальних шкільних підручників для загальноосвітньої школи не було.

1957 року світ побачили перші шкільні підручники з образотворчого мистецтва для першого і другого класів, автором яких був Н. Ростовцев. Дещо пізніше було видано «Пояснювальну записку» до них. В основу цих підручників була покладена система П. Чистякова, що привчала дітей до малювання з натури, починаючи з перших кроків навчання.

Це був вдалий старт, адже починаючи з 60-х років ХХ ст. підручники з малювання починають видаватися систематично. Серед них слід назвати підручники за редакцією Г. Лабунської, Г. Назаревської, Е. Рожкової «Уроки рисования в начальной школе»; А. Фомичевої «Методика обучения рисованию в восьмилетней школе»; Е. Рожкової, О. Херсонської «Рисование. Книга для учащихся II класса», «Рисование. 5 класс»; Г. Лабунської «Изобразительное творчество детей».

Зауважимо, що в 1970 році було затверджено нові навчальні програми, в яких було чітко сформульовано цілі й завдання викладання навчальної дисципліни «Образотворче мистецтво», конкретизовано зміст навчального матеріалу. Розширення завдань естетичного виховання, необхідність ознайомлення учнів з творчістю художників минулого і видатних радянських митців призвело до того, що замість предмета «Малювання» в загальноосвітніх школах було введено навчальний предмет «Образотворче мистецтво».